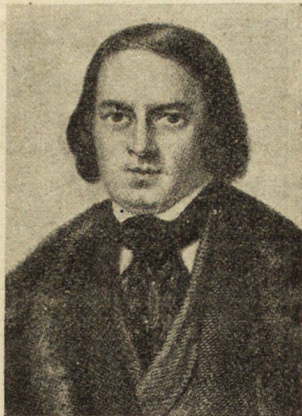

тувания. Клара — чрезъ гениалното изпълнение на неговитѣ творби, съдействува да стане името му известно на широкъ кръгъ. 1850 последва призоваването му за градски музикадиректоръ въ Дюсел-

Робертъ Шуманъ

дорфъ. Между това, проявилитѣ се още отъ юношество белези на душевно страдание се повече и повече усилватъ, и 1853 той е трѣбвало, по тази причина, да напусне службата въ Дюселдорфъ. Презъ време на едно силно умопомрачение, 1854 Ш. се хвърля въ Рейна, и следъ това, той бива настаненъ въ едно заведение за душевноболни въ Енденихъ — около Бонъ. Тамъ той прекарва две години въ пълно душевно помрачение, като само отъ време на време е ималъ моменти на прояснение. Несбъднатата се мечта да стане виртуозъ става причина Ш. да посвети силитѣ си на творчество въ областта на пианото, и да създаде новия свой клавиренъ стилъ, и то въ малкитѣ танцови и пѣсенни форми. Многоликитѣ и необикновено богатъ вътрешенъ животъ на Ш. е отразенъ въ неговата клавирна музика. Поетъ — съ Жанъ Пауловски миръ — Ш. е истински поетъ-музикантъ, неговата фанта-

зия отвежда въ мира на фантастичното и приказното. Ш. е създателъ на фантазията и характеристичнитѣ пиеси, въ основата на които лежи известна програмностъ. Подъ Флорестанъ, Евзебий и Майстеръ Паро (фикцията на „Davidsbündler“) се оглежда многоликостта на Ш-вата индивидуалностъ. — Литературно-поетически влияния се съзиратъ въ всички творения на Ш., особено въ „Карнавалъ“, „Крайслериана“ и „Пайонитѣ“.

Следъ клавиρνитѣ творби, по ценностъ иде пѣсенната лирика на Ш. Тукъ той създава нѣщо съвсемъ свое. Съзнание за това е ималъ самъ Ш. Отговаряйки на единъ критикъ, който на времето го поставилъ на трето мѣсто като пѣснотворецъ, той казва: „че не претендира за първо мѣсто, а за собствено“. Голѣмитѣ форми не сж по творческата природа на Ш.: въ 4-тъ негови симфонии има много хубави страници, но въ цѣлостъ не се числятъ къмъ най-ценното, що е създалъ. Отъ камерната му музика — красиви сж струннитѣ квартети и клавиρνитѣ ор. 44. Концертътъ за пиано е, сжщо, едно отъ ценнитѣ творения на Ш. Лирикъ въ истинската смисълъ на думата — единствената негова опера „Геновева“ не е могла да се задържи на сцената. Музиката къмъ Байроновия „Манфредъ“ принадлежи къмъ най-хубавото отъ неговото творчество. Свѣтската оратория — „Рай и перитѣ“ е една значителна вокална творба, до като „Фаустовитѣ сцени“ нѣматъ тази значителностъ. Хоровата пѣсенъ е една областъ, въ която Ш. оставя, сжщо, богато наследство. Изцѣло, творчеството на Ш. стои подъ знака на една голѣма нѣжностъ, достигаща до женственостъ, и има чисто нѣмски духъ. Като писателъ, Ш. е, сжщо, значителенъ; събраното издание на писанията му обема 5 тома. Пѣлио събрание на композициитѣ му е излѣзло при Брайткопфъ и Хертелъ 1879—87, ржководено отъ Клара Ш., и допълнено 1893 отъ Брамсъ.

Шуми Марица — български народенъ химнъ. Върху произхода на мелодията на Ш. М. нѣма до сега едно установено, мѣродавно мнение. Споредъ едни, тя е заимствувана